

Voorschrijven abortuspil te complex voor huisarts

Het verstrekken van een abortuspil mag niet verworden tot 'een receptje uitschrijven', vinden **Marcel Zuijderland** en **Willem Beekhuizen**

Een embryo van drie á vier weken

Minister Schippers van Volksgezondheid liet begin april in de Tweede Kamer weten dat ze welwillend tegenover een wijziging van de abortuswet staat, zodat ongewenst zwangere vrouwen voortaan op recept van de huisarts een abortuspil bij de apotheek kunnen halen. Bij de huidige wetgeving is een huisarts in principe strafbaar als hij dit doet, omdat alleen daartoe bevoegde artsen en klinieken een zwangerschap mogen afbreken.

Vanuit haar liberale inborst is de welwillendheid van minister Schippers te begrijpen. Het zelfbeschikkingsrecht is de belangrijkste peiler onder het liberalisme, en de reproductieve autonomie van de vrouw lijkt beter gediend als ze voortaan alleen nog met een recept naar de apotheek hoeft om 'baas in eigen buik' te zijn. Toch is het de vraag of haar zelfbeschikkingsrecht hiermee echt is gediend. Want als bijvoorbeeld de kwaliteit van de abortuszorg niet is gewaarborgd, komt de zelfbeschikking neer op zelfondermijning en zaagt zo de poten onder de eigen stoel vandaan.

Het Nederlands Genootschap van Abortusartsen denkt dat huisartsen geen zorg van voldoende kwaliteit kunnen garanderen. Zo vraagt het genootschap zich af of huisartsen genoeg kennis hebben om op basis van een echo de termijn van de zwangerschap te bepalen.

Morele weerzin

Dit bezwaar kan worden ondervangen door huisartsen hiervoor op te leiden. Maar waarom zou je huisartsen, die al bijna bezwijken onder werkdruk, daarmee belasten als ze er gemiddeld twee maal per jaar mee te maken krijgen? Bovendien blijken veel vrouwen na de keuze voor een abortuspil met vragen te zitten. Huisartsen zouden dan, net als de abortuskliniek, een deskundige achterwacht moeten inrichten om hen te helpen.

Er kleeft nog een ander bezwaar aan de wetwijziging. Nu kan iedere ongewenst zwangere vrouw ervan uitgaan dat de abortusarts haar niet zal veroordelen om haar voornemen. Het is best mogelijk dat een huisarts morele weerzin ervaart om ontluikend menselijk leven in de kiem te smoren. Al zou de huisarts die afkeur zelfs maar onbewust laten blijken, dan is dat al genoeg de vrouw een slecht gevoel te geven. Haar zelfbeschikkingsrecht wordt dan niet gefaciliteerd, maar overbodig belast met een schuldgevoel.

Het gaat ook om respect voor ongeboren leven. Als huisartsen bevoegd worden, kan abortus het karakter krijgen van 'een receptje uitschrijven'. Dat zou de morele status van ongeboren leven reduceren tot een kwaaltje. Maar afscheid nemen van ongeboren leven is niet hetzelfde als het halen van een zalfje tegen eczeem.

Ook dit moreel gevoelige karakter van zwangerschapsafbreking maakt dat deze beter kan plaatsvinden in klinieken met vergunning. Daar is de ongewenst zwangere vrouw verzekerd van begrip voor haar gevoelens en respect voor ongeboren leven. Iedere ongewenst zwangere vrouw is in Nederland via de klinieken momenteel verzekerd van de beste abortuszorg.

De voorgenomen wetwijziging zal vanuit goede intenties zijn ontstaan, maar dreigt eerder vijand dan vriend te worden. Wij hopen dan ook dat minister Schippers bij het aankomende Kamerdebat hierover haar liberale impuls in toom houdt en zich behoudender opstelt. Zowel het zelfbeschikkingsrecht als het respect voor ongeboren leven zijn het best gediend met handhaving van de status quo.

Marcel Zijderland
filosoof

Willem Beekhuizen
abortusarts, niet praktiserend